

Historien om Flottans män i Växjö

Flottans män i Växjö har funnits sedan 1947. Det är en lång tid och då kan man väl tänka sig att det hänt en del under alla dessa år. Det har vi tagit reda på genom att läsa alla befintliga årsmötes- och styrelseprotokoll ända fram till att föreningen firade 50 årsjubileum.

Föreningen bildas

Det blev en lite trög start för Flottans män i Växjö, till det första sammanträdet 6 oktober 1947 kom endast fyra personer. Då hade man ändå annonserat i alla tre tidningarna i staden, Växjöbladet, Kronobergaren och Smålandsposten efter "*personer som varit fast anställda eller exerceerat vid Flottan*".

Det var säkert en oväntat dålig start för föreningen men man kunde ändå välja en interimsstyrelse på tre personer som, så att säga, fick föra frågan vidare. Vid det andra sammanträdet fick man dock till en full styrelse. Inträdesavgiften vid sammankomsterna bestämdes till 2 kr och årsavgiften till 3,50 kr samt att "*tilltalsordet föreningsmedlemmar emellan skall vara du*".

Initiativtagare till föreningen var redaktör Henning Hellvi på Växjöbladet. Om Hellvi kan berättas att han var en tidig vän med Vilhelm Moberg, som under sin tid på Kronobergs regemente skrev kåserier som välvilligt infördes i Växjöbladet. Det var Hellvi som föreslog att kåserierna skulle komma ut i bokform. Det blev debuten med "*I vapenrock och linnebyxor*". 1 september 1968 skrev Moberg i ett brev till Hellvi: "*Utan Dig hade det aldrig blivit någon bok — det var Du som kom upp med idén.*" Brevet är undertecknat "*Handslag och hälsning — gamle vännen Vilhelm*".

Tolv kamrater infann sig till mötet den 12 februari 1948 på Frimurarepensionatet som låg öster om Stortorget ungefär där Broqvists konditori finns idag. Riksförbundets generalsekreterare, kommandörkapten Schultze, besökte Växjö och höll ett "mycket intressant föredrag om föreningens mål och arbete". Efter föredraget visades "*treffliga filmer*" från skeppsgossefartygens seglingar samt ett bildsvep från övningar med Flottans fartyg till sjöss.

Aktiviteter

I protokollet från årsmötet 1949 kan man läsa att föreningen hade fått 25 medlemmar och att man hade startat ett utbyte med föreningen i Karlskrona som firade sitt tioårsjubileum. Medlemmarna deltog i "*paraden för Fanan*" den 6 juni och mötet avslutades med ärtmiddag under stort gemyt. Lite grann som det ser ut fortfarande. Det förekom mycket kaffe med dopp på den här tiden och det berättades skepparhistorier. Senare under året blev det än mer festligt, då ordnade backlagsmannen Knut Bolmgren kaffe med dopp och en styrketår "*som mottogs med stor tveksamhet*" enligt sekreteraren G. L. Johansson, och i augusti hade aktiviteterna utvecklats till en "*gemensam kräftsupé*".

Extra skojigt var det tydligen i november då schweiziska flottan passerade Valla-kanalen och gick direkt upp till pensionatet. Enligt anteckningarna serverades ärtmiddag och styrketår.

1950 beslutade styrelsen att "*medlemmar hedanefter skall inröstas i föreningen*". Om detta hade att göra med de eventuella utsvävningarna under tidigare år kan man inte veta bestämt, men kanske fanns tanken att därigenom sträcka upp aktiviteterna något. Hursomhelst, på årsmötet 1952 redovisades 39 medlemmar, men samtidigt meddelades att föregående årsmöten varit dåligt besökta "*vilket torde bero på att flertalet medlemmar äro bosatta på landsbygden och givetvis ej har så stora möjligheter som de i staden bosatta att närvara*". Man beslöt också att genomföra en gökotta.

Ordförandebyte

Till ny ordförande för föreningen valdes i oktober 1956 Erik Pennhag som från 1957 samtidigt hade uppdraget som backlagsman. Årsavgiften var nu 5 kr. Då hade det inte hållits något protokollfört möte på två år. Föreningen verkar sedan ha haft en lugn period ända fram till 1975, då man vissa år endast hade två-tre medlemmar. I december 1975 bestämdes att årsavgiften skulle vara 30 kr och att man ämnade ordna en sjöresa med S/S Thor. Det sista styrelsemötet 1976 beslutade att införskaffa föreningsnålar och mössmärken "*att försäljas till medlemmarna*".

Damklubb

Årsmötet 1977 var en vild tillställning jämfört med den tidigare trygga lunken. Till mötet hade styrelsen lämnat ett förslag om att bilda en damklubb, vilket godkändes och "hemställdes till våra söta fruar att utse en interimsstyrelse". Vidare bestämde man under samma punkt att en telefonersättning på 40 kr/år skulle utgå till styrelsen. Däremot fick inte förslaget om att ordförande och kassör skulle vara befriade från medlemsavgift något gehör. De avrådde själva från detta.

30-årsfest och många nya medlemmar

Den 15 oktober 1977 var det 30-årsfest. Det serverades varmrätt med rödvin till ett pris av 45 kr. Övriga starkvaror skulle betalas av var och en vid inträdet. Och det bjöds även på musik samt berikande närvaro av Riksföreningens dåvarande ordförande Fredrik Taube som hade varit fartygschef på HMS Älvsnabbens långresa 1957-1958. Vid årets slut hade föreningen 29 medlemmar varav 13 var nytillkomna under året.

Flickor, film och tallrikar

Efter ett mycket kort möte den 1 december 1978 avslutade ordförande Erik Pennhag detsamma "samt inbjöd till kaffe och våra väntande flickor". Därefter visades två filmer: "Sveriges Flotta 70 år" och "Älvsnabbens långresa 1955-1956". Om det var sådana aktiviteter som fick medlemsantalet att öka är osagt men vid slutet av 1978 var medlemsantalet 38. Enligt protokollet framgår också att föreningen hade köpt in ett antal av Riksföreningens minnestallrikar.

Dessa minnestallrikar gavs ut i åtminstone tre varianter; "Sverige", "Vinga" och "Jagaren Malmö" och användes framöver som uppskattningspresent till dem som hjälpte föreningen i dess verksamhet. Kassören utsågs till förvaltare av ännu icke bortskänkta tallrikar. Några år senare inköptes även tio glaspjäser från Lindshammars glasbruk, föreställande den ryska ubåten "U 137".

Byte i styrelsen och ny ordförandeklubba

Två veteraner avgick i och med årsmötet 1980, ordförande Eric Pennhag hade av sagt sig omval efter 24 år på posten. Lika länge hade Eric Johansson varit kassör. De förärades senare varsin silverplakett från riksföreningen. Eric Pennhag överlämnade till föreningens nyvalde ordförande Alf Stenström en ordförandeklubba med platta, tillverkad och skänkt av förre mariningenjören Kurt Björnback, Karlskrona. Klubban och plattan är tillverkad av svartek från 70-kanonersskeppet Småland som byggdes i Stockholm 1679. Det deltog i slaget mot Danmark vid Mön 1710 och vid Fehmarn 1715. Skeppet sänktes i nuvarande örlogshamnen i Karlskrona 1730. Virket bärgades 1916 i samband med uppröjning i hamnen.

Ny ordförande och lokalfrågan

Stig Nilsson valdes till ordförande på årsmötet 1982 som avslutades med en insamling till ett nytt ubåtsjaktfartyg. Initiativtagare till insamlingen, som inbringade 821 kr och 10 US dollar, var Nils-Arvid Arvidsson. Kvällen avslutades med dans. På första styrelsemötet efter årsmötet beslutades att Stig Nilsson skulle undersöka möjligheten för damer att få förtjänstmedalj. Det var också under Stigs ledning som föreningen på allvar kom igång med att lämna referat från verksamheten till rikstidningen Flottans Män. Medlemsantalet höll sig strax över 55. På årsmötet 1984 höjdes medlemsavgiften till 60 kr.

Under 1980 aktualiserades frågan om en egen lokal och man hade uppe diskussioner om att köpa en stuga i Evedal eller hyra en lokal på regementet. Denna fråga fick inte sin lösning förrän på våren 1983 då föreningen tilldelades en klubblokal i villa 23 vid regementet. Huset är det andra i raden, sett från Storgatan. Lokalerna behövde först en renovering och upprustning. Första mötet i egna lokalen hölls i juni 1984.

Växjö laddar för riksmöte

Riksföreningen beslutade att Växjö, efter ansökan, skulle bli värd för riksmötet i slutet av maj 1984. Önskemål inkom från andra avdelningar om bl.a. glasbruksbesök och ångbåtsresa i Helgasjön. Programmet innehöll till slut även besök på Emigrantmuseet, kaffe i Kronobergs slottsruin, korum och flagghissning, kamratmiddag, underhållning och dans. Våren 1984 blev en hektisk period. För att ro i

land riksmötet med minst 200 gäster bildade man, på militäriskt vis, en förläggningsgrupp, en förplägnadsgrupp, en transportgrupp och ett sekretariat. För att hålla ihop det hela fanns en arbetsgrupp. Hela riksmötet avlöpte sedan väl och det strömmade in tacksamma hälsningar från många håll i landet. I juni 1985 hade föreningen 65 medlemmar. Ofta deltog även en del fruar vid sammankomsterna som t.ex. då man tillsammans med Kristianstad-kamraterna den 1 juni tog en tur till

Nykulla med S/S Thor och därefter åt kvällsmat i borgstugan i Kronobergs slottsruin. Efter sillsmörgås, isterband och grillat bjöds det till dans. Det var en mycket lyckad kväll, noterade sekreteraren. Villa 23 vid regementet användes fortsättningsvis både som lokal för spontana besök och som möteslokal, men vid årsmötena fick man inte plats utan använde lokaler på regementet. Lokalen hade bestämda öppettider, från början på tisdagskvällar, senare under lördagsförmiddagar. Besöksfrekvensen var dock inte stor. I Riksföreningen hade man hösten 1985 börjat fundera på att ha en arvoderad generalsekreterare och att ordföranden i så fall kunde ägna sig mera åt representation.

40-årsfest

På årsmötet 1986 valdes Nils-Åke Bergman till ordförande och i mars samma år var föreningen på studiebesök på Smålandsposten. Det började en gång med ett initiativ av redaktör Hellvi på Växjöbladet och i augusti 1987 firade föreningen 40 år med en fest på Asa Skogsbruksskola med övernattnings på vandrarhemmet. Nils-Åke Bergman stannade som ordförande i 15 år.

Fasta tider för möten och höjd avgift

1989 bestämdes att styrelsemöten skulle hållas första tisdagen i varje månad utom juni, juli och augusti. Denna ordning har gällt sedan dess, förutom att augusti tillkommit som en aktiv månad. En nyhet 1991 var att planeringen för aktiviteter blev en egen punkt på dagordningen. Efter beslut på årsmötet höjdes medlemsavgiften till 100 kr. Sedan några år tillbaka hade lokalfrågan diskuterats och 1993 meddelades att det nu var något på gång. Det var också 1993 som föreningen började rapportera in födelseuppgifter till tidningen Flottans Män, något som numera har fått ganska stort utrymme i tidningen. 1990-talet var annars kanske inget bra årtionde för en del Flottans män-avdelningar. Sålunda meddelas det på ett styrelsemöte att ordförande Bergman kallats till Malmö för att "delta vid rekonstruktionen av Helsingborgsavdelningen som råkat i kris". 1994 höjdes medlemsavgiften till 125 kr efter votering på årsmötet och lokalfrågan rann ännu en gång ut i sanden, men en ny kontakt skulle tas med översten på regementet och man vände också blickarna mot S:t Sigfrids sjukhus. Den 3 november detta år dyker programpunkten "Herrsil" upp för första gången och styrelsen beslutade att hyra ett rum på 20 m² av HSB på Österleden 48 med en månadshyra på 217 kr.

Föreningslokalen invigs

Vid invigningen av föreningens nya lokal 1994 utbringades en alkoholfri skål och det slogs åtta glas i skeppsklockan. Lokalen verkar ha varit mindre användbar och övergavs efter en tid. Det årets julfest fick 48 deltagare och då var lokalen för liten. Julfesten 1995 fick däremot ganska få deltagare så den vidtalade musicerande gästen avbokades. 1996 började med att styrelsen beslutade att en kommitté skulle bildas inför nästa års 50-årsjubileum och på årsmötet vädrades flera idéer när det gällde medlemsvärning, t.ex. önskade man få ta del av listor på muckande flottister och det diskuterades också om medlemmar som fyllt 80 år skulle avgiftbefrias. En nyhet för året är att medlemsträffen i april går under namnet "Isterbandsdags". Året slutade i moll för Riksföreningen; tidningen Flottans Män konstaterades gå med förlust och även semesterön Stora Tratten hade ekonomiska problem.

Jubileumsår

På årsmötet 1997 redovisades planerna för 50-årsjubileet den 30 augusti på Kronobergshed med möjlighet till övernattnings. Några referat från jubileet har inte hittats, men kommittén meddelade hur som helst, att kostnaderna hållits inom ramarna. Och därmed var de första 50 åren passerade för Flottans Mäns Växjöavdelning. Ordförande Nils-Åke Bergman fortsatte som sådan i ytterligare fyra år som ordförande och någon ny lokal blev det inte förrän vi upplevt ett millennieskifte. 2001 flyttade föreningen in i Marinstugan där vi fortfarande huserar. Huset var tidigare maskinmästarbostad för Växjö stads dåvarande avloppsreningsverk som låg i Biskopshagen alldeles i närheten.

Åren 1997-2021 eller nästa 25 år

Kommer så småningom.

Ordförande i Flottans Män Växjöavdelning

1947-1955	Henning Hellvi
1956-1979	Eric Pennhag
1980-1981	Alf Stenström
1982-1985	Stig Nilsson
1986-2000	Nils-Åke Bergman
2001-2006	Bengt Fransson
2007-2011	Lennart Salomonsson
2012-	Sten Svensson